

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
กลุ่มวิชา การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

แผนการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (faculty practice) ประจำปีการศึกษา 2565
ประเด็นการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด
Entrustable Professional Activities (EPAs)

ชื่อ นางประไพจิตร โสมภีร์

1. สาขาวิชาความชำนาญ/เชี่ยวชาญ/เนื้อหาที่สอน

1.1 ภาคทฤษฎี การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

1.2 ภาคปฏิบัติ การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

2. รูปแบบ faculty practice ของอาจารย์

ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไปในคลินิกพยาบาล

ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบบริหารพยาบาล คุณภาพการบริการพยาบาลเพื่อ
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย หรือการพัฒนาบุคลากร/กำลังคน

ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย ใช้ผลงานวิจัย พัฒนาแนวปฏิบัติทางการ
พยาบาล หรือพัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริง

สร้างความรู้จากการปฏิบัติ การวิจัย ตีพิมพ์ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล เป็นต้น

Individual development plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละคนที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์การ
ปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะผู้ป่วย เฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค

เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการและวิชาชีพในการดูแลเฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค หรือที่ปรึกษาการวิจัย
(consultation)

3. ปฏิบัติการพยาบาล เรื่องการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาล
ตามแนวคิด Entrustable Professional Activities (EPAs)

ผู้รับบริการ หญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดที่มาใช้บริการแผนกฝากครรภ์ ตึกหลังคลอด และแผนก
well baby clinic รพ.นพรัตน์ราชธานี

รายบุคคล

ครอบครัว

กลุ่มและชุมชน

4. กรอบการบูรณาการ

องค์ความรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการการผดุงครรภ์ หัวข้อ การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

การวิจัย เรื่อง

ปฏิบัติการพยาบาล การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

อื่นๆ.....

5. วัตถุประสงค์/เป้าหมายการปฏิบัติการพยาบาลสร้างความเชี่ยวชาญ

5.1 จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างวิทยาลัยฯ และโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ในการปฏิบัติการพยาบาลและการประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาล

5.2 ศึกษาเคสรายกรณีหญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดที่มารับบริการแผนกฝากครรภ์ ตึกหลังคลอด และแผนก well baby clinic รพ.นพรัตนราชธานี

5.3 วิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือน

5.4 ปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่ผู้มารับบริการ

5.4.1 หญิงตั้งครรภ์ตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติหน่วยที่ 1 ระยะฝากครรภ์

5.4.2 มารดาและทารกตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติหน่วยที่ 3 ระยะหลังคลอด

5.4.3 มารดาที่มีทารกอายุ 0-6 เดือนตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติหน่วยที่ 4 เด็กอายุ 0-3 ปี

5.5 จัดทำรายงานผลลัพธ์ทางการพยาบาล

5.6 ถอดบทเรียนร่วมกับแหล่งฝึก

5.7 สรุปประเมินผลการนำคู่มือการสอนไปใช้

5.8 พัฒนาคู่มือการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

6. แผนปฏิบัติการพยาบาล (Faculty Practice Action Plan)

วันที่/เวลา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม ปฏิบัติการพยาบาล	สถานที่/ ผู้รับบริการ	รายชื่อพยาบาลชำนาญการ/APN
แผนกฝากครรภ์ 4 วัน (21-24 มีนาคม 2566)	28	ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลชำนาญการในแผนกฝากครรภ์ในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่หญิงตั้งครรภ์ตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติหน่วยที่ 1 ระยะฝากครรภ์	หญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการแผนกฝากครรภ์ รพ.นพรัตนราชธานี	พว.ปิยอร ยกทวน

วันที่/เวลา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม ปฏิบัติการพยาบาล	สถานที่/ ผู้รับบริการ	รายชื่อพยาบาลชำนาญการ/APN
ติ้กสูติกรรมหลังคลอดสามัญ ชั้น 16 4 วัน (28-31 มีนาคม 2566)	28	ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลชำนาญการใน ติ้กสูติกรรมหลังคลอดสามัญ ชั้น 16ใน การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่ หรือมารดาและทารกตามคู่มือการสอน ภาคปฏิบัติหน่วยที่ 3 ระยะหลังคลอด	มารดาและทารกใน ติ้กสูติกรรมหลังคลอดสามัญ ชั้น 16 รพ.นพรัตน์ราชธานี	พว.อรพิน เกตุแก้ว
แผนก well baby clinic 4 วัน (3-7 เมษายน 2566)	28	ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลชำนาญการใน แผนก well baby clinic ในการ ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่ หญิงตั้งครรภ์ตามคู่มือการสอน ภาคปฏิบัติหน่วยที่ 4 ระยะฝากครรภ์	มารดาและทารก ที่มารับบริการใน แผนก well baby clinic รพ.นพรัตน์ราชธานี	พว.พินิตชาต ธัญญผล
รวม	84			

ขอรับรองว่า นางประไพจิตร โสมภีร์ ได้ปฏิบัติ Faculty Practice ครบถ้วนตามตารางการปฏิบัติงาน

.....

(นางประไพจิตร โสมภีร์)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

.....

(นางสาวสุรตนา ทศนุต)
รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ

รายงานผลลัพธ์การปฏิบัติความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ การศึกษา 2565

ชื่อ นางประไพจิตร โสมภีร์ เรื่องการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

ผู้รับบริการ หญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดที่มารับบริการแผนกฝากครรภ์ ตึกหลังคลอด แผนก well baby clinic รพ.นพรัตนราชธานี

วัตถุประสงค์การพัฒนาความเชี่ยวชาญ

1. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

2. แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

ระยะเวลาฝึกความเชี่ยวชาญ 12 วัน (84 ชั่วโมง)

ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการพยาบาล

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนและให้นมแม่ควบคู่กับอาหารตามวัยจนถึง 2 ปี มีประโยชน์ต่อมารดา ทารก ครอบครัวและสังคม กล่าวคือ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ส่งผลต่อสุขภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาของทารก ต่อเนื่องไปยังสุขภาพชีวิตทุกช่วงวัย ลดโอกาสการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในวัยผู้ใหญ่ด้วย สำหรับมารดาที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่นั้นสามารถส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกายหลังคลอดทั้งร่างกายและจิตใจ ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวผ่านกระบวนการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ยังประโยชน์ให้เป็นที่ราบฐานที่แข็งแกร่งของสังคม นอกจากนี้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขของประเทศอย่างมหาศาล ซึ่งปัจจุบันอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนทั่วโลกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 41 (World Health Assembly ,2018) สำหรับประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายสอดคล้องกับนานาชาติเช่นกันแต่จากการสำรวจสถิติสะท้อนถึงความน่ากังวลเป็นอย่างมาก แม้ว่าอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนจะค่อยๆปรับเปลี่ยนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2549 ถึง 2559 จากร้อยละ 5.4 เป็นร้อยละ 23.1 แต่จากการสำรวจล่าสุดในปี พ.ศ.2562 นั้นอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ลดลงอย่างมากเหลือร้อยละ 14 (Thailand Multiple Indicator Cluster Survey , 2563) จากผลการสำรวจเป็นจุดสำคัญที่ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหันกลับมาทบทวนนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และเป็นโอกาสในการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งพยาบาลวิชาชีพผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดตติตั้งครมถึงหลังคลอดต่อเนื่องไปยังชุมชน ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพควรเริ่มตั้งแต่การสร้างบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะที่เหมาะสมในการส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันยังคงมีข้อจำกัดของหลักสูตรการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับพยาบาลศาสตรบัณฑิตอยู่หลายปัจจัย ได้แก่เวลาที่มีจำกัดของหลักสูตรมารดาทารก ประสบการณ์ของผู้เรียน วัฒนธรรมและนโยบายจากรัฐบาล ซึ่ง

การขาดการพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลที่จะปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือมารดาให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไป

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นเพื่อการสร้างบัณฑิตที่มีความสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของวิชาชีพได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและมีความปลอดภัยต่อผู้ป่วยโดยใช้หลักการของ Entrusable Professional Activities (EPA) เป็นกิจกรรมวิชาชีพซึ่งปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบของวิชาชีพในสถานการณ์จริง เริ่มต้นจากการเป็นผู้สังเกตการณ์ จนถึงระดับการปฏิบัติด้วยตนเองอย่างถูกต้องและปลอดภัยโดยไม่ต้องมีผู้กำกับดูแล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบัณฑิตพยาบาลในการปฏิบัติงานด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้กรอบแนวคิด EPAs โดยมุ่งหวังในการสร้างบัณฑิตพยาบาลที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลในการปกป้อง ส่งเสริม และสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่มารดาและทารกอย่างถูกต้องและปลอดภัยด้วยตัวเองได้ การสร้างบัณฑิตพยาบาลโดยใช้แนวคิด EPAs จะก่อให้เกิดพยาบาลวิชาชีพที่เป็นพลังในการพัฒนางานนมแม่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

กิจกรรมการฝึกความเชี่ยวชาญ

ปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยให้บริการแก่หญิงตั้งครรภ์หรือมารดาและทารกตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติหน่วยที่ 1 ระยะเวลาครรภ์ หน่วยที่ 3 ระยะเวลาหลังคลอด หน่วยที่ 4 ระยะเวลา เด็กอายุ 0-3 ปี (จรรยา วิหะศุภร. โครงการพัฒนาองค์กรต้นแบบผลิตบัณฑิตพยาบาลส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาล : 2565)

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติกิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
- ระยะเวลาตั้งครรภ์ (ANC)	1.การปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ใน ระยะตั้งครรภ์ให้เกิดความรู้ในประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และเตรียมความพร้อมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 1.1 การสอนหญิงตั้งครรภ์เป็นรายกลุ่มที่โรงเรียนพ่อแม่ ในรายที่มาฝากครรภ์ครั้งแรก (ไม่ได้แยกตามอายุครรภ์) -หัวข้อที่สอน ประโยชน์ของนมแม่ต่อทารกและมารดา การ	อาจารย์ขึ้นปฏิบัติ Faculty practice ที่แผนกฝากครรภ์ ได้ให้บริการดังนี้ -สร้างสัมพันธภาพการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามคู่มือ -- ประเมิน ทศนคติ ความตั้งใจ ความรู้/ประสบการณ์ -ให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของนมแม่ต่อทารกและมารดา การเตรียมเต้านมเพื่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ -ความพร้อมด้านสุขภาพด้านร่างกาย (เต้านม หัวนม ลานนม) และแนะนำวิธีการแก้ไขในรายที่มีหัวนมผิดปกติ -สอบถามปัญหาอุปสรรค/ความ	หน่วยที่ 1 สมรรถนะที่ 1 Breastfeeding Communication -ระดับการให้คำแนะนำ ควร มีนิยามของเกณฑ์การ ประเมินให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ ประเมินแต่ละคนเข้าใจ ตรงกัน - scale การให้คำแนะนำ (9 ระดับ) ควรปรับให้มีความ กระชับ สมรรถนะที่ 2 Health assessment -คู่มือมีความชัดเจนดี

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติกิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
	<p>เตรียมเต้านมเพื่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เปิดโอกาสให้หญิงตั้งครรภ์ในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>1.2 การสอนหญิงตั้งครรภ์ เป็นเป็นรายบุคคล</p> <p>ไตรมาสที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - พุดคุยสร้างสัมพันธ์ภาพ สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร - ประเมินความพร้อมและความตั้งใจในการตั้งครรภ์ และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ - อธิบายถึงประโยชน์ของนมแม่ต่อทารกและมารดา - หลังให้คำแนะนำเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย - แนะนำแหล่งข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เข้าถึงง่ายและน่าเชื่อถือแต่จะทำแบบรีบเร่งเนื่องจากผู้ฝากครรภ์มีจำนวนมาก และส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ 	<p>ต้องการการสนับสนุนทางสังคม ด้านจิตใจความมั่นใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รวมทั้งแนะนำการโอบกอดสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อในหญิงตั้งครรภ์ไตรมาส 3 ทั้งหมด <p>25 ราย ดังนี้</p> <p>ไตรมาสที่ 1 จำนวน 5 ราย มี</p> <ul style="list-style-type: none"> $G_1 = 3$ ราย ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นใช้เวลา 10 – 15 นาที $G_2 = 1$ ราย ใช้เวลา ≈ 5 นาที $G_3 = 1$ ราย ใช้เวลา ≈ 5 นาที <ul style="list-style-type: none"> - พุดคุยสร้างสัมพันธ์ภาพกับสตรีตั้งครรภ์ - ประเมินความพร้อมและความตั้งใจในการตั้งครรภ์และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ - สื่อสารให้หญิงตั้งครรภ์ทราบถึงประโยชน์ของนมแม่ต่อทารกและมารดา - บอกผลเสียของการที่ทารกไม่ได้รับนมแม่ - เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย <p>ผลลัพธ์ : จากการให้บริการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วัยรุ่นที่เป็นครรภ์แรกจะใช้เวลาในการให้บริการมากกว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครรภ์หลังส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้/มีประสบการณ์การอุ้มทารกมาแล้ว <p>- 4 รายหลังฟังคำแนะนำมีทัศนคติบวกและตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ปัญหา/อุปสรรค</p>	<p>สมรรถนะที่ 3 Maternal and child care</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนดี <p>สมรรถนะที่ 4 Care management</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนดี <p>สมรรถนะที่ 5 Teamwork</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนดี <p>สมรรถนะที่ 6 Evaluation and document</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนดี

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติ กิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
		<p>-มารดาวัยรุ่นมีรูปร่างผอมตัวเล็ก กลัวมีน้ำนมไม่เพียงพอ</p> <p>-เคยมีประวัติ G_1 เคยเลี้ยงด้วยนม แม่ 1 เดือนแล้วปั๊มนมมีอาการ เจ็บหน้าอกและมีเลือดออกจึง หยุดให้นมแม่ ครรภ์นี้จึงตั้งใจ เลี้ยง 1 เดือนเท่าที่ลาคลอด</p>	
	<p>ไตรมาสที่ 2</p> <p>-มีการตรวจเต้านม การ แก้ไขหัวนมในรายที่ ผิดปกติ เปิดโอกาสให้ ซักถาม แสดงความคิดเห็น และให้กำลังใจ</p> <p>-มีการให้ความรู้เรื่อง โภชนาการ ที่ส่งเสริมการผลิตน้ำนม การเสริมน้ำหรืออาหาร เสริมให้อ่านตามคู่มือการ ฝากครรภ์</p> <p>-บางโอกาสแนะนำการ เก็บน้ำนมเมื่อแม่ต้อง ออกไปทำงานนอกบ้าน</p>	<p>ไตรมาสที่ 2 จำนวน 8 ราย มี</p> <p>$G_1 = 1$ รายใช้เวลา $\approx 5-10$ นาที</p> <p>$G_2 = 2$ รายใช้เวลา ≈ 5 นาที</p> <p>$G_3 = 5$ รายใช้เวลา ≈ 5 นาที</p> <p>-พูดคุยสร้างสัมพันธ์ภาพกับสตรี ตั้งครรภ์</p> <p>-ตรวจเต้านม หัวนม ลานนมเพื่อ ประเมินความพร้อมในการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่</p> <p>-อธิบายให้หญิงตั้งครรภ์ตระหนัก ถึงความสำคัญของการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนโดย ไม่เสริมน้ำ</p> <p>ผลลัพธ์ : จากการให้บริการการ ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ครรภ์แรกจะใช้เวลาในการ ให้บริการมากกว่าและประเมินพบ หัวนมสั้น และบอด มีการให้ คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา หัวนม</p> <p>-ครรภ์หลังส่วนใหญ่เคยได้รับ ความรู้/มีประสบการณ์การอุ้ม ทารกมาแล้ว</p> <p>-7 ราย หลังฟังคำแนะนำมี ทัศนคติบวกและตั้งใจเลี้ยงลูกด้วย นมแม่ มี 1 รายครรภ์แรกเคยเลี้ยง</p>	

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติ กิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
		<p>ด้วยนมแม่ถึง 2 ปี แต่มีการเสริมน้ำ ก่อน 6 เดือนแรก</p> <p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <p>- ลากตลอดได้ 3 เดือน 2 ราย ต้อง กลับไปทำงาน ที่ทำงานไม่มีนมใน การบีบเก็บน้ำนมแม่</p>	
	<p>ไตรมาสที่ 3</p> <p>- แนะนำให้บุตรคุณนม ตามหลัก 4 ดูด (ดูดเร็ว ดูดย่อย ดูดถูกวิธีและดูด เกลี้ยงเต้า) แต่ไม่ได้ อธิบายถึงการเตรียมให้ นมแม่ทันทีหลังคลอด และประโยชน์ของการ กอดสัมผัสเนื้อแนบเนื้อ</p> <p>- แนะนำการบีบเก็บน้ำนม แต่ไม่ได้ส่งข้อมูลการวาง แผนการเลี้ยงลูกด้วยนม แม่ไปยังหน่วยงานหลัง คลอด</p>	<p>ไตรมาสที่ 3 จำนวน 12 ราย มี</p> <p>$G_1 = 1$ รายใช้เวลา $\approx 5-10$ นาที</p> <p>$G_2 = 2$ รายใช้เวลา $\approx 5-10$ นาที</p> <p>$G_3 = 5$ รายใช้เวลา ≈ 5 นาที</p> <p>- สร้างสัมพันธภาพการส่งเสริมการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามคู่มือ -- ติดตามประเมิน ทักษะคติ ความ ตั้งใจซ้ำ</p> <p>- เน้นย้ำให้ความรู้เรื่องการเตรียม เต้านมเพื่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p> <p>- ติดตามประเมินสุขภาพด้าน ร่างกาย (เต้านม หัวนม ลานนม) และแนะนำวิธีการแก้ไขในรายที่มี หัวนมผิดปกติ</p> <p>- สอบถามปัญหาอุปสรรค/ความ ต้องการการสนับสนุนทางสังคม ด้านจิตใจความมั่นใจ</p> <p>- รวมทั้งแนะนำการโอบกอดสัมผัส แบบเนื้อแนบเนื้อทันทีแรกคลอด</p> <p>ผลลัพธ์ : จากการให้บริการการ ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ครั้งแรกจะใช้เวลาในการ ให้บริการมากกว่าและติดตาม ประเมินพบหัวนมสั้นมากและ ลานนมแข็ง มีการให้คำแนะนำใน การแก้ไขปัญหาหัวนม</p> <p>- ครรภ์หลังส่วนใหญ่เคยได้รับ</p>	

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติกิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
		<p>ความรู้/มีประสบการณ์การอุ้มทารกมาแล้ว</p> <p>-8 ราย หลังฟังคำแนะนำมีทัศนคติบวกและตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 1 รายต้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพราะกลัวใช้เครื่องปั๊มแล้วนมยาน</p> <p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <p>- 2 รายบอกว่าจะให้ย่า-ยายเลี้ยง ครรภ์แรกมีการเสริมน้ำก่อน 6 เดือนแรก</p> <p>- ลากลดได้ 1 เดือน 1 ราย ต้องกลับไปทำงาน ที่ทำงานไม่มีมุมในการปั๊มเก็บน้ำนมแม่</p> <p>- 1 รายประวัติ G₁ ลูกตัวเหลืองส่องไฟ เลยเสริมน้ำ</p> <p>- ยังขาดสื่อการสอนเรื่องการถอดสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อหลังคลอดทันทีที่เป็นวิดีโอ</p>	
<p>- ระยะเวลาหลังคลอด (PP)</p>	<p>1. การช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระยะเวลาหลังคลอด</p> <p>- พุดคุยสร้างสัมพันธภาพกับมารดา ส่งเสริมให้มารดาเอาลูกเข้าเต้าและดูนมแม่ให้เร็วที่สุด</p> <p>- ขณะสอนเทคนิคการอุ้มทารกเข้าเต้า พุดคุยจูงใจให้เห็นถึงประโยชน์นมแม่ การอุ้ม การจัดทำและการอมหัวนมลานนมได้ถูกต้อง</p>	<p>อาจารย์พยาบาลได้ไป Faculty practice ที่ตึกหลังคลอดสามัญได้ให้บริการกับมารดาหลังคลอดตามคู่มือ 1 ราย เป็นมารดาหลังคลอด G3P3L3 ทารกเพศชาย น้ำหนักแรกเกิด 2,245 กรัม APGAR score 8 (หัดเสียงร้อง 1 สีผิว 1), 9 (หัดสีผิว 1) และ 10 หลังคลอดวันที่ 2 มีอาการอ่อนเพลียเล็กน้อย หัวนมสั้นเล็กน้อยทั้ง 2 ข้าง น้ำนมเริ่มไหล แม่บ่นเจ็บหัวนม อุ้มลูกให้นมท่าขวางตักไม่กระชับ ทารกชอบหัวนมหลับ</p>	<p>หน่วยที่ 3</p> <p>สมรรถนะที่ 1</p> <p>Breastfeeding Communication</p> <p>-ระดับการให้คำแนะนำ ควรมินิกาของเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ประเมินแต่ละคนเข้าใจตรงกัน</p> <p>- scale การให้คำแนะนำ (9 ระดับ) ควรปรับให้มีความกระชับ</p> <p>สมรรถนะที่ 2 Health</p>

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติกิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
	<p>2. การช่วยเหลือมารดาในการอุ้ม การจัดทำทารกเข้าเต้า และการอมหัวนม/ลานนมอย่างถูกวิธี</p> <p>- จัดทารกให้อยู่กับมารดา มีการกั้นม่านเป็นสัดส่วนระหว่างเตียง เปิดไฟเฉพาะส่วนที่จำเป็นเพื่อให้มารดาพักผ่อนให้เพียงพอระหว่างมือการให้นมทารก - ให้มารดาล้างมือให้สะอาดก่อนให้นมทารก จัดให้มารดาอยู่ในท่าที่สบายมีหมอนหนุนหลังป้องกันการเมื่อย</p> <p>- ใช้หมอนรองตัวทารกให้อยู่ในระดับที่ทารกจะเคลื่อนไหวเข้าหาเต้าได้ง่าย</p> <p>- ขณะทารกดูดนมสังเกตการอมหัวนมให้ถึงลานนมและประเมิน LATCH score</p> <p>- เมื่อทารกอิ่ม ใช้หัวนมมือกดปลายคางแล้วนำหัวนมออกจากปากทารก</p> <p>- สอนให้มารดาอุ้มทารกเรอในท่าพาดบ่าหรือทำนั่งแล้วลูบหลัง</p>	<p>ได้ให้ปฏิบัติการช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระยะหลังคลอดตามคู่มือ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พุดคุยสร้างสัมพันธภาพกับมารดา ส่งเสริมให้มารดาเอาลูกเข้าเต้าและดูดนมแม่ให้เร็วที่สุด - ช่วยเหลือมารดาในการอุ้ม การจัดทำทารกเข้าเต้าทำ football hold ประคองเต้านมแบบ C - hold - แนะนำมารดาสังเกตการอมหัวนม/ลานนมอย่างถูกวิธี (4 keys signs and 4 keys point of position) - ขณะสอนเทคนิคการอุ้มทารกเข้าเต้า พุดคุยจูงใจให้เห็นถึงประโยชน์นมแม่ การอุ้ม การจัดทำ และการอมหัวนมลานนมได้ถูกต้อง - กระตุ้นให้ลูกดูดบ่อยๆตามที่ต้องการ กระตุ้นดูดจนอิ่มก่อนไม่ให้อมหัวนมหลับ และการดูดเกลี้ยงเต้า - ประเมิน LATCH score - สอนวิธีการประเมินการได้รับน้ำนมอย่างเพียงพอให้แก่มารดาเพื่อให้มารดาสามารถประเมินได้ด้วยตนเองและเกิดความมั่นใจว่า 	<p>assessment</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนครอบคลุม <p>สมรรถนะที่ 3 Maternal and child care</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนดี <p>สมรรถนะที่ 4 Care management</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนดี <p>สมรรถนะที่ 5 Teamwork</p> <ul style="list-style-type: none"> - คู่มือมีความชัดเจนดี <p>สมรรถนะที่ 6 Evaluation and document</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเพิ่มในส่วนของการส่งต่อในชุมชน

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติกิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
	<p data-bbox="395 949 676 1547">3. ดูแลให้มารดาให้ทารก ดูนมบ่อยตามความต้องการหรือทุกๆ 2-3 ชั่วโมง การประเมิน สัญญาณความเพียงพอของน้ำนมที่ทารกได้รับจากการเพิ่ม/ลดลงของ น้ำหนักทารก สังเกตการ ขับถ่ายอุจจาระ-ปัสสาวะ และการหลับสนิทไม่ร้อง กวนระหว่างมือ</p> <p data-bbox="395 1576 676 1832">4. การแนะนำให้มารดา บีบเก็บน้ำนม -แนะนำให้มารดาล้างมือ ให้สะอาด เตรียมภาชนะ ให้สะอาด</p>	<p data-bbox="708 197 1070 904">น้ำนมเพียงพอ -เปิดโอกาสให้มารดาได้อุ้มจัดทำเอง และประเมินท่าทางการอุ้ม และการดูนม ผลลัพธ์ : ก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล มารดาสามารถอุ้มลูกเข้าได้ ประเมิน LATCH score ได้ 8 คะแนน มารดาสามารถประเมิน การได้รับน้ำนมเพียงพอของทารก โดยการติดตามน้ำหนักตัวทารก สังเกตจำนวนครั้งของอุจจาระและ ปัสสาวะ ตลอดจนสังเกตสีของ อุจจาระของทารกได้</p>	

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติ กิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
	<p>-ให้มารดาเช็ดทำความสะอาดเต้านมก่อนการบีบ เก็บน้ำนม</p> <p>-สอนมารดาให้วางนิ้วมือ ในการบีบน้ำนมใน ตำแหน่งต่างๆ กดเข้าหา หน้าอกมารดา วนไป รอบๆลานนม โดยบีบ น้ำนมข้างละประมาณ 15 -30 นาที</p>		
	<p>5. การประเมินปัญหาที่ พบบ่อย(หัวนมเจ็บ/แตก เต้านมคัดตึง)และให้การ ช่วยเหลือ</p> <p>-มีการประเมินหัวนม ลานนม ทำการอุ้มเข้าเต้า เพื่อค้นหาสาเหตุของ ปัญหา</p> <p>-แก้ไขตามสาเหตุของ ปัญหา เช่น การสอน เทคนิคการอุ้มทารกเข้าเต้า การประคบเต้านม</p> <p>-แนะนำมารดาเตรียม ความพร้อม ความสะอาด เสื้อผ้าหน้าผมห่อนให้ ทารกดูนมแม่</p>		
	<p>6. การประเมินปัญหา ซับซ้อนและส่งต่อ ผู้เชี่ยวชาญ/คลินิกนมแม่</p> <p>- มีการประเมินอาการ และอาการแสดงของ ปัญหา กรณีปัญหาไม่ ซับซ้อนและสามารถการ</p>		

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติ กิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
	<p>ช่วยเหลือเบื้องต้นได้ ได้แก่ ห้วนมสั้น แนะนำ การอุ้มเข้าเต้าทำ football hold ห้วนมเจ็บ/แตก ให้ มารดาบีบน้ำนมทา บริเวณที่แตก ลานนมไม่ ยืดยุ่น คัดตั้งเต้านม ให้ มารดาบีบน้ำนมด้วยมือ เมื่อลานนมหายตั้งจึงให้ ทารกดูดนม</p> <p>-กรณีปัญหาซับซ้อนเช่น ทารกมีพังผืดใต้ลิ้น ส่งต่อ ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญกว่า เช่น คลินิกนมแม่ กุมาร แพทย์ให้การช่วยเหลือ ก่อนจำหน่ายกลับบ้าน</p>		

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติกิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
<p>- ทารกอายุ 0 – 3 ปี (Well baby clinic)</p>	<p>1. การปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนแรกเกิด</p> <p>- ในกรณีที่มารดาพาทารกมารับวัคซีนจะมีการสร้างสัมพันธภาพและสอบถามถึงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p> <p>-เปิดโอกาสให้มารดาระบายความรู้สึกและปัญหา/อุปสรรคที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p> <p>-ประเมินปัญหาโดยการซักประวัติเกี่ยวกับการให้นมในปัจจุบัน เช่น การไหลของน้ำนม วิธีการให้น้ำนม พูดคุยถึงความตั้งใจ เจตคติ และเป้าหมายในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p> <p>- ให้กำลังใจเสริมแรงตามความตั้งใจของมารดา ในกรณีที่มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p> <p>- ไม่มีการติดตามประเมินการรับรู้หลังมารดาได้รับข้อมูล</p>	<p>1. การปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนแรกเกิด</p> <p>จากการประเมินปัญหาโดยการซักประวัติการให้นมบุตรปัจจุบัน พบ กรณีศึกษาที่มีปัญหาญาติที่ดูแลทารกมีการเสริมน้ำหลังให้นม โดยให้เหตุผลว่าทารกปากแห้ง</p>	<p>หน่วยที่ 4</p> <p>สมรรถนะที่ 1</p> <p>Breastfeeding Communication</p> <p>-ระดับการให้คะแนน ควร มีนิยามของเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ประเมินแต่ละคนเข้าใจตรงกัน</p> <p>- scale การให้คะแนน (9 ระดับ) ควรปรับให้มีความกระชับ</p> <p>สมรรถนะที่ 2 Health assessment</p> <p>-ควรแยกหัวข้อการประเมินระหว่างปัจจัยเชื้อกับปัจจัยอุปสรรค</p> <p>-ควรแยกหัวข้อการประเมินระหว่างการประเมินการเจริญเติบโตกับประเมินพัฒนาการ</p> <p>สมรรถนะที่ 3 Maternal and child care</p> <p>-คู่มือมีความชัดเจนดี</p> <p>สมรรถนะที่ 4 Care management</p> <p>-ควรเพิ่มรายละเอียดในการประเมินแยกเป็นข้อๆ</p>

หน่วยงาน	ทบทวนบริการเดิม	Faculty practiceตามคู่มือ	ถอดบทเรียนการปฏิบัติกิจกรรมวิชาชีพตามคู่มือ
	<p>2. การปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับอาหารตามวัยถึง 2 ปีหรือนานกว่า</p> <p>- ในกรณีที่มีการพาทารกมารับวัคซีนตามช่วงอายุจะมีการสร้างสัมพันธภาพและสอบถามถึงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับอาหารเสริม ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยคู่มือ DSPM</p> <p>- พุดชมเขยมารดากรณีที่ยังเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับอาหารเสริมตามวัย ชี้ให้เห็นถึงคุณค่าประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p>	<p>จากการสอบถามผู้มารับบริการตามช่วงอายุถึงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับอาหารเสริม ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยคู่มือ DSPM พบ รายที่ยังเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับอาหารเสริมตามวัยจนถึง 1 ปีเนื่องจากทำงานอยู่ที่บ้านตนเองและตั้งใจจะเลี้ยงด้วยนมแม่ต่อจนถึง 2 ปีเพราะวางแผนจะมีบุตรคนที่ 2</p>	<p>สมรรถนะที่ 5</p> <p>Teamwork</p> <p>-คู่มือมีความชัดเจนดี</p> <p>สมรรถนะที่ 6</p> <p>Evaluation and document</p> <p>-คู่มือมีความชัดเจนดี</p>
	<p>3. การประเมินปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และส่งต่อคลินิกนมแม่</p> <p>-โดยการซักประวัติเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของเด็ก ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยคู่มือ DSPM การดูแลนม การสนับสนุนของครอบครัวการให้นมในปัจจุบัน การให้อาหารเสริมตามวัย แต่พบ case น้อยให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาที่ไม่ซับซ้อน</p> <p>-สร้างแรงจูงใจในการให้นมแม่และพุดชมเขยให้กำลังใจ</p>	<p>-สำหรับการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำแนะนำและการติดตามปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เกี่ยวกับสุขภาพของทารก จะส่งต่อไปสถาบันเด็กมหาราชินี เนื่องจากโรงพยาบาลยังไม่มีคลินิกนมแม่</p>	

ผลการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการพยาบาล

ความเชี่ยวชาญที่ได้รับการพัฒนา

1. ทบทวนและพัฒนาการให้บริการแก่หญิงตั้งครรภ์หรือมารดาและทารกตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติหน่วยที่ 1 ระยะฝากครรภ์ หน่วยที่ 2 ระยะคลอด หน่วยที่ 3 ระยะหลังคลอด หน่วยที่ 4 ระยะ เด็กอายุ 0-3 ปี (จริยา วิหะศุภร. โครงการพัฒนาองค์กรต้นแบบผลิตบัณฑิตพยาบาลส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาล : 2565)
2. พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

ประโยชน์และการนำไปใช้

- 1..บัณฑิตพยาบาลมีความรู้ เจตคติที่ดี มีทักษะในการปกป้อง ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่รวมทั้งสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ด้วยตนเอง
- 2.เพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือน
- 3.พัฒนาการให้บริการแก่หญิงตั้งครรภ์หรือมารดาและทารกตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- 4.พัฒนาคู่มือการสอนภาคปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลตามแนวคิด Entrusable Professional Activities (EPAs)

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติการพยาบาล

การจัดการเรียนการสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้กรอบแนวคิด EPAs ตามคู่มือการสอนภาคปฏิบัติ(จริยา วิหะศุภร. โครงการพัฒนาองค์กรต้นแบบผลิตบัณฑิตพยาบาลส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาล : 2565) มีความสำคัญในการสร้างบัณฑิตพยาบาลที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลในการปกป้อง ส่งเสริม และสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่มารดาและทารกอย่างถูกต้องและปลอดภัยด้วยตัวเองได้ การสร้างบัณฑิตพยาบาลโดยใช้แนวคิด EPAs จะก่อให้เกิดพยาบาลวิชาชีพที่เป็นพลังในการพัฒนางานนมแม่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

.....

(นางประไพจิตร โสมภีร์)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ